

Delegert sak
Saksnr: 009/20

Mottakrar:

Kleppenes Bruk John Helge Vårdal	Dalsfjordvegen 2880	6982	HOLMEDAL
Olaf Johan Saltskår	Stavenesvegen 1116	6984	STONGFJORDEN
Værlandet Vel	v/Engelbua Museum	6986	VÆRLANDET

Fordeling av kulturminnemidler 2020

Askvoll kommune har ei kommunal tilskotsordning for kulturminner som skal støtte lokalt kulturminnearbeid. Enkeltpersonar, organisasjonar og andre som jobbar med kulturminna, kan søkje støtte frå ordninga til formidlingsprosjekt og tiltak som restaurering, vedlikehald og bevaring. Søknaden vert vurdert ut frå vedtekne retningslinjer for ordninga og løyving vert gjeve innanfor budsjettet ramme. I 2020 er det sett av 100 000 kroner på budsjettet. Innanfor denne ramma er 25 000 kroner øyremerka som driftstilskot til bygdemusea, som vart fordelt i vår. Restmidlane på 75 000 kroner skal fordelast i denne saka.

Tilskotet vart kunngjort i lokalavisa Firda, på kommunen sin nettside og facebookside 9.september 2020 med søknadsfrist 15.10.2020. Innan søknadsfristen kom det inn fire søknader. Ein av søkjarane har trekt søknaden sin attende, og difor er det tre søknader att til vurdering.

Retningslinjer for ordninga følgjer vedlagt.

Søknad 1: Engelbua Museum – Værlandet vel

I 2005 arva Værlandet vel sjøbua Engelbua, der Peder M. Hansen hadde ei gjenstandssamling som vart brukt i fiskeri, jordbruk og hushald, samt ei samling frå andre verdskrig. Sjøbua ligg i Værøyhamna som består av ni gamle sjøhus/-buer og kaier, og dannar eit unikt sjøhusmiljø (det einaste i sitt slag i Askvoll kommune). Engelbua vart bygt i 1912 og har vore aktivt i bruk som sjøhus fram til år 2000. Frå 2005 har bua vorte museum, med omvisingar for grupper på guida tur og etter avtale. Dei har m.a. hatt besøk av grupper i samband med Hurtigruten sine anløp. Under omvisinga får ein høve til å prøve seg på egning av liner som vart brukt i midten av 1900-talet då kystfiskeflåten på Værlandet dreiv pigghåfiske vest i havet. Museet er omtalt på nettsidene til Visit Askvoll og Bulandet og Værlandet grendalag.

Drift og vedlikehald av sjøbua og museet skjer på dugnad. Det siste halvåret har eigarane gjort store oppgraderingar på sjøbua: eiegenomen har vorte knytt til det kommunale vass- og kloakknett, det er sett inn nytt toalett og ny trapp til loftet. Lokalet har fått ein grundig vask. Gjenstandane har vorte pussa og stelte, og merka/registrert. Vinduskarmane innvendig har vorte malt, samt utvendig murvegger mot sør har vorte pussa og malt. Uteområdet har vorte rydda og grusa på nytt. Desse tiltaka har kosta Værlandet vel 100 000 inkl. dugnadsinnsats.

Vidare er det trong for større rehabiliterings tiltak som utbetring av taket grunna lekkasje, skifting av kledning på veggene mot hamna og skifting av vindskeier. Kostnadsoverslaget for snekkerarbeidet og materiale er på kr 167 500 kr. og maling av ny kledning og vindskeier er estimert til kr. 12 500 inkl. leige av stillas. Det samla kostnadsoverslaget for dei utførte og planlagde tiltak er på 280 000 kr.

Værlandet vel søkjar om 30 000 kr. frå den kommunale ordninga, som er i tillegg skal laget fremje søknad om støtte frå fylkeskommunen si ordning «tilskot til verna kulturminne».

Vurdering:

Museet er eit godt døme på lokale eldsjeler si innsats for å ta vare på og synleggjere lokalhistoria vår, og som har gjeve ein flott stad for formidling og oppleving. Tiltaka som laget hittil har gjort og vidare planlegg, er særskild viktige for å bevare sjøbua og sjøhusmiljøa i Værøyhamna, samt samlinga av gjenstandar og bildemateriale i sjøbua.

Kulturminnet er omtalt i Askvoll kommune sin gjeldande kulturminneplan. Vidare er Værøyhamna som sjøbua er del av, oppført som omsynssone i kommuneplanen sin arealdel, med eigne føresegnar. Det er mellom anna ikkje lov å rive bygg eller endre fasadar på annan måte enn tilbake til originalen. Bygningen må behalde sin uthuskarakter mot form, vindauger, materialbruk, overflatehandsaming mv..

Sidan laget skal søkje støtte frå fylkeskommunen, har sakshandsamar sjekka retningslinjer for ordninga. Vilkår for tildeling føreset minst 50 prosent kommunal eller anna finansiering av tiltaket. Utfrå kostnadsoverslaget som følgjer med søknaden, betyr det at det må ligge føre til saman minst 140 000 kr. i matchingsmidlar. Kostnadsoverslaget for dei utførte tiltak er på 100 000 kr., som laget har oppført som eigenkapital. I tillegg søker laget 30 000 kroner frå kommunen. Det gjev til saman 130 000 kroner.

Rådmannen ønskjer å innvilge søknaden. For at tiltaket òg skal komme i posisjon til å kunne få fylkeskommunal tilskot, vert løyvinga frå kommunen på 40 000 kroner.

Løyvinga vert gjeve under føresetnad av tiltaka vert gjennomført i tråd med føresegnene for gjeldande omsynssone i kommuneplanen sin arealdelen. Sakshandsamar ønskjer å gjere merksam på at offentlege tilskotsordningar òg kan ha krav om at tiltak skal følgje antikvariske retningslinjer, og oppmodar søkjar å sjekke dette før igangsetjing av tiltaket.

Søknad 2: Rehabilitering av jordkjellar - Kleppenens Bruk

Kleppenens bruk er ei gard i Holmedal kor fleire av dei gamle bygningane har vorte rehabilitert og som vert nytta til kulturarrangement og overnatting. I «Eldhuset» er steinkjellaren gjort om til selskapslokale, og det eldste huset «Karenstua» har nyleg vorte rehabilitert og er vorte museum for møblane som den tidlegare eigar Johannes Vårdal har laga omkring 1910. I tillegg til bygningane er det òg ein jordkjellar på tunet som eigarane ønskjer å rehabiliterare for å ta vare på byggverket. Jordkjellaren har vært godt besøkt i samband med «Sundagskafeen» som eigarane har arrangert på gården.

Dei søker om 35 000 kroner til rehabilitering som utgjer 50,5 prosent av kostnadsoverslaget.

Vurdering:

Næringsverksemd med utgangspunkt i kulturminne, gjer ofte at bruken av kulturminnet er med på å verne det. I tillegg vert kulturminnet tilgjengeleg og synleg for allementa. Denne garden er eit godt døme på det. Frittliggjande jordkjellarar har vore svært utbreitt i kommunen og fylket. Mange står endå, men svært få er i bruk eller har tilsyn. Desse kjellarane er eitt av fleire «brukshus» på gardane som er utryddingstruga. Difor er det svært positivt at eigar ønskjer å setje i stand jordkjellaren og såleis ta vare på denne type kulturminne på sin gard. Kostnadsoverslaget viser ein samla kostnad på 70 750 kroner for rehabilitering inkl. eigeninnsats. Rådmannen ønskjer å imøtesjå søknaden med ei løyving på 27 500 kr.

Garden er ikkje omtalt i gjeldande kulturminneplanen for Askvoll kommune, og bør difor verte innarbeidd i handlingsdelen til kulturminneplanen ved årets rullering i desember. Av søknadene går

det ikkje fram at eigarane planlegg å søkje andre tilskotsordningar. Men om det skulle vere aktuelt, vil det vere positivt at tiltaket er teke opp i den kommunale planen for kulturminner. Også her ønskjer sakshandsamar å gjere søkjer merksam på at offentlege tilskotsordningar òg kan ha krav om at tiltaket skal følgje antikvariske retningslinjer. Difor oppmodar vi søkjar å sjekke dette opp før igangsetjing av tiltaket og eventuelt søkje rettleiing hos fylkeskommunen i høve til istandssetjinga.

Søknad 3: Krigsmuseet i Stongfjorden – maling av tak og skifting av vindu

Sidan ca. 1990 har Olaf Saltskår omvist i ei samling med historisk materiale, særleg frå andre verdskrigen. Gjenstandane og bileta har han samla sjølv på hobbybasis. Først hadde han innreidd det nedlagde skulehuset i Holevik til museum. Men for to år sidan flytta han utstillinga i ei eldre tømmerløa på heimgarden sin på Staveneset. Har har han gjort investeringar for å få bygget isolert og fått lagt inn straum. I etasjen under krigsmuseet er det eit areal – Floren – som vart bygd for kyr på 1880-talet. Denne etasjen er i god stand med tømmer frå Arkhangelsk i Russland. Her ønskjer eigaren å stille ut diverse mototarar av ulik sort og radiotelefon for skip og anna skipsutstyr. Desse står per i dag framleis i det gamle skulebygget i Holevik. Før han skal flytte samlinga, ønskjer han å male taket i Floren og vindauga som er skifta treng foring og lister. Totalkostnadsoverslaget i søknaden for maling, leige av arbeidsfolk og materiale er på 22 400 kroner, som òg er søknadssummen. Av søknaden går det ikkje fram at søkjar planlegg å søkje andre tilskotsordningar.

Vurdering:

Det å male byggverk innvendig, er meir å sjå på som ei modernisering eller moderne tilpassing i staden for bevaring av det autentiske. Samstundes vil tiltaket, slik som søkjer planlegg, gjere rommet lysare, som vil vere ein fordel med tanke på utstillingsverksemda.

Krigsmuseet på Staveneset er også eit viktig døme på ein privatperson sitt engasjement i å ta vare på å synleggjere lokalhistoria vår, og ein innsats som er med på å gje ein stad for formidling og oppleving. Museet er òg omtalt i gjeldande kulturminneplanen for Askvoll kommune. Det er positivt at søkjer har gjort tiltak for å sikre den verdifulle gjenstandssamlinga. Tidlegare har søkjar også motteke støtte frå kommunen gjennom SMIL-ordninga for istandsetjing av løa til dette føremålet. Samanlikna med dei to andre omsøkte tiltak, har dette tiltaket ein lågare prioritet. Likevel ut frå innsatsen søkjar gjer for å ta vare gjenstandssamlinga, ønskjer rådmannen å imøtekomme søknaden med ei løyving på 7 500 kr.

Vedtak:

Askvoll kommune vedtek å løyve 75 000 kroner i kulturminnemidlar 2020 til desse tiltak:

Søklar og tiltak	Søknadssum	Løyving
Værlandet vel – rehabilitering av sjøbu Engelbua (som inneheld museum)	30 000 kr.	40 000 kr.
Kleppenes Bruk – rehabilitering av jordkjellar	35 000 kr.	27 500 kr.
Olaf Saltskår – maling av tak i eldre tømmerløa som inneheld med krigsmuseum	22 400 kr.	7 500 kr.
	Samla løyving:	75 000 kr.

Det vert vist til saksutgreiinga for grunngjevinga.

§ 8 Vilkår for tilskot og utbetaling

- Tilskotet gjeld ut tildelingsåret og det påfølgjande året.
- Utbetaling skjer i hovudsak etter at tiltaket er gjennomført og rapportert. Ved særlege høve kan utbetaling av tilskot delast i to utbetalingar.
- Rapporten skal sendast kommunen innan **1.oktober** året etter tilskotet er gjeve.
- Rapporten skal innehalde:

- Utreiing av gjennomførte tiltak og eventuelle avvik frå planen for tiltak
 - Oversikt over kostnader og finansiering av tiltaket
- Dersom tiltaka ikkje vert gjennomført eller det ligg føre vesentlege avvik, vert tilskotet inndrege.

Du kan klage på vedtak som er gjort i tråd med føresegnene i forvaltningslova kap. VI innan ein frist på tre vker frå den dagen søkjar har motteke melding om vedtak.

Med helsing

Håkon Loftheim
rådmann

Jeroen van Gangelen
Rådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent om det ikkje er signert.